

Kimmo Vuolteenaho

**KLASSISENKITARAN SOITINESITTELYKONSERTIT
ALAKOULUIKÄISILLE**

**Opinnäytetyö
CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU
Musiikin koulutusohjelma
Huhtikuu 2013**

TIIVISTELMÄ

Yksikkö Kokkola-Pietarsaari	Aika Huhtikuu 2013	Tekijä/tekijät Kimmo Vuolteenaho
Koulutusohjelma Instrumenttipedagogi – klassinen kitara		
Työn nimi Klassisenkitaran soitinesittelykonsertit alakouluikäisille		
Työn ohjaaja Kirsti Rasehorn	Sivumäärä 21+3	
Työelämäohjaaja Hannu Annala		
<p>Opinnäytetyöni on taiteellis-pedagoginen ja se käsittelee klassisenkitaran soitinesittelykonsertteja alakouluikäisille. Tavoitteena oli tuoda klassistakitaraa yleisesti tutuksi lapsille ja nuorille sekä innostaa heitä instrumentin soitonharrastukseen. Koulukonsertit toteutettiin ikäryhmittäin suunnitellun ohjelmiston avulla osana Musiikki elämään -hanketta. Työn kirjallisessa, raporttiosiossa, nostettiin esiin myös pohtiva, musiikkikasvatusfilosofinen näkökulma. Metodologisesti opinnäytetyöni edustaa laadullista tutkimusta, jossa on piirteitä sekä tapaus- että toimintatutkimuksesta. Työn suunnittelussa, toteutuksessa ja raportoinnissa korostuvat kokemuksellinen ja tutkiva oppiminen sekä osallistava konserttitoiminta. Soitinesittelykonsertteihin perehdyttiin käytännön työssä Keski-Pohjanmaan konservatorion instrumenttiopettajien mukana, Kokkolan kaupungin alueella. Tätä alustavaa tutkimustietoa ja työelämäohjaajan huomioita käytettiin opinnäytetyössäni. Konsertit järjestettiin Kälviän Kirkonkylän koululla ja Mäntykankaan alakoululla, jotka pidettiin joulukuun 2012 ensimmäisellä viikolla. Konsertit onnistuivat erinomaisesti niin toteuttajien kuin koulujenkin näkökulmasta.</p> <p>Tuloksista ja pohdinnoista voitiin päätellä soitinesittelykonserttien tarpeellisuus ja monimuotoisuus: musiikki on psyko-fyysistä ja sosiaalista toimintaa, jonka tarkoituksena on kasvattaa, kommunikoida, kehittää sekä lisätä luovaa musiikillista taitoa. Kaikki tämä tulee huomioida soitinesittelykonserttien suunnittelutyössä, jotta mielikuvituksen yhdistäminen musiikilliskuvallisiin virtoihin olisi helppoa. Tuloksia voidaan soveltaa eri instrumenttien soitinesittelykonsertteja suunniteltaessa. Prosessi antaa käytännön kokemuksia ja neuvoja työstä alakouluikäisten lasten parissa sekä koulukonserttien suunnittelutyön toteutuksesta ja etenemisestä koulujen opettajien ja rehtoreiden kanssa. Työ oli pedagogisesti erittäin monimuotoista ja kehittävää, mikä avarsi ajatteluni elinikäisen oppimisen merkityksestä.</p>		

Asiasanat

alakoulu, instrumenttiopetus, klassinen kitara, musiikkikasvatusfilosofia, osallistava kasvatus, soitinesittelykonsertti

ABSTRACT

UNIT Kokkola-Pietarsaari	Date April 2013	Author Kimmo Vuolteenaho
Degree programme Music		
Name of thesis INSTRUMENT DEMONSTRATION CONCERTS OF CLASSICAL GUITAR FOR PRIMARY SCHOOL CHILDREN		
Instructor Kirsti Rasehorn		Pages 21+3
Supervisor Hannu Annala		
<p>My thesis is artistic-pedagogic and it deals with instrument demonstration concerts of classical guitar for primary school children. The aim was to introduce the classical guitar in general, familiarize children and young people with it and inspire them to start playing as hobby. School concerts were implemented with a program designed specifically for each age group in the Music for Life project.</p> <p>In the written part the reflective, philosophical perspective of music education was discussed. Methodologically the thesis is a qualitative research, which has features of both case and action research. Experiential and inquiry-based learning as well as participatory concert activities were emphasized in the planning, implementation and reporting of this thesis.</p> <p>The instrument demonstration concerts were observed as the practical work of the Central Ostrobothnia Conservatory's instrumental teachers, in the City of Kokkola region. This preliminary research data and the work supervisor's observations were used in the thesis. Concerts were held in Kälviä's Kirkonkylä school and Mäntykangas primary school in the first week of December 2012. The concerts were a great success from the promoters' and the schools' point of view.</p> <p>The results and discussions of the conclusion emphasize the importance and diversity of instrument demonstration concerts and necessity of diversity: the music is a psychological, physical and social activity, the purpose of which is to educate, communicate and develop and to increase creativity in music. All of this should be taken into account in the planning stage of the instrument demonstration concerts, so combining imagination with musico-pictorial flows would be easy. The results can be applied to different instruments when the demonstration concerts are planned. The process gave practical experience and advice to work with primary school-aged children in school concerts as well as planning the implementation and progress with schools, teachers and principals. The work was pedagogically very diverse and developing, which broadened my thinking about the importance of life-long learning.</p>		
Key words Classical guitar, participatory education, instrument lessons, philosophy of music education, player presentation concert, primary school		

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ

ABSTRAC

1	JOHDANTO	1
2	TAUSTATEKIJÄT	3
2.1	Lasten musiikkikulttuuri	3
2.2	Musiikki elämään – hanke	3
2.3	Musiikkikasvatusfilosofia	4
2.4	Soitinesittelykonsertteihin tutustuminen	6
3	KLASSISEN KITARAN SOITINESITTELYKONSERTIT ALAKOULULAISILLE	8
3.1	Suunnittelu ja ennakkovalmistelut	8
3.2	Kohdejoukot	8
3.3	Konserttijärjestelyt ja aikataulut	9
3.4	Kappaleet	9
3.5	Sikermä	
3.6	Kitaraduon sikermä	10
3.7	Konsertin harjoittelu	11
3.8	Toteuma	11
3.9	Konserttien kulku	
4	Palautteet	14
4.1	Mäntykankaan koulun yleisön palautteita	14
4.2	Kitararyhmän lasten palautteet	16
4.3	Työelämäohjaajan palaute	17
5	POHDINTA	17

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Kuten Platon on sanonut ” *Musiikki on kasvattajista paras. Rythmi ja harmonia löytävät tiensä sielun salaisimpiin sopukoihin* ”. (Seppänen, 2013.) Tässä lauseessa iskostuu musiikin merkityksellisyys ihmiselle. Jo antiikin aikana pohdittiin musiikin merkitystä sielun ja hengen lääkkeinä sekä hyveellisen arvomaailman kasvattajana. Tietysti musiikilla katsottiin olevan myös kääntöpuolensa. Kuitenkin, taiteellis-pedagogisentyöni kirjallisessa osiossa tarkastelen asioita musiikin positiivisen vaikutuksen kautta, siihen mihin myös konserteissa pyrimme. Kuuntelijalle, harrastajalle ja ammattimuusikolle musiikki onkin mieltä ja kehoa tavoittavaa sekä ympäristön kanssa vuorovaikutuksessa olevaa toimintaa. Musiikki on siis psyko-, fyysis-, sosiaalista toimintaa, jonka tarkoituksena on kasvattaa, kommunikoida, kehittää, viihdyttää sekä lisätä luovaa – musiikillista taitoa.

Opinnäytetyöni on taiteellis-pedagoginen ja se koskee alakouluikäisille lapsille suunnattuja soitinesittelykonsertteja. Työtä täydentää kirjallinen raportti. Raportissani, halusin tuoda esiin myös pohtivaa puolta, sitä miten ja miksi soitinesittelykonsertteja tulee tehdä ja mihin tällainen työ perustuu. Metodologisesti opinnäytetyöni edustaa laadullista tutkimusta, jossa on piirteitä sekä tapaus- että toimintatutkimuksesta¹. Soitinesittelykonserttien suunnittelussa, toteutuksessa ja raportoinnissa korostuvat kokemuksellinen² ja tutkiva oppiminen³ sekä osallistava konserttitoiminta.

---

¹ ”Tapaustutkimukselle on luonteenomaista, että yksittäisestä tapauksesta (tai pienestä joukosta toisiinsa suhteessa olevia tapauksia) tuotetaan yksityiskohtaista, intensiivistä tietoa. (Saarela-Kinnula & Eskola 2001, 159). Opinnäytetyötutkimuksessani tapauksen muodostaa klassisenkitaran soitinesittelykonserttitoiminta. Toimintatutkimusta työssäni edustaa pyrkimys tämän soitinesittelykonserttitoiminnan kehittämiseen. Toimintatutkimukselle on tyypillistä kaksoistehtävä, joita ovat toiminnantutkiminen ja kehittäminen.” (Heikkinen 2001, 170–171).

² ”Kokemuksellinen oppiminen perustuu oppijan kokemuksiin ja itsereflektioon eli kykyyn arvioida omia kokemuksiaan ja omaa oppimistaan uuden oppimisen pohjaksi – se on muutakin kuin tiedon prosessointia. Tavoitteena on itsensä toteuttaminen ja ”minän” kasvu. Itseohjautuvuus, minän kasvu ja valmiudet itsereflektioon nähdään ihmiselle myötäsyttyisinä. (von Wright 1997, 17.)” Lähteessä Jyväskylän ammattikorkeakoulu verkkopedagogiikka-oppimiskäsitykset.

Oppimiskäsityksistä erityisesti ns. humanistinen näkemys korostaa kokemusten tärkeyttä oppijan aktiivisessa toiminnassa. Jokainen oppija tuo oppimiseen mukanaan omat, ainutlaatuiset kokemuksensa, jotka parhaimmillaan monipuolistavat ja laajentavat oppimisen kohteena olevia asioita. Vaikka kokemukset ovatkin jokaisen henkilökohtaisia, ne voidaan ”jakaa” muiden oppijoiden ja opettajien/tutoreiden kanssa. Lähteessä Tampereen yliopisto verkkopedagogiikka.

³ ”Tutkiva oppiminen on pedagoginen malli, jonka tarkoituksena on johdattaa oppijat osallistumaan asiantuntijayhteisöillekin tyypilliseen yhteisölliseen tiedon tuottamiseen. Mallissa korostetaan tarkoituksellista työskentelyä yhteisten ideoiden, sosiaalisten käytäntöjen sekä kollektiivisen tiedon kehittämiseksi.” Lähteessä Oulun yliopiston -verkkopedagogiikka.

Klassisenkitaran soitinesittelykonsertit teimme Kälviän Kirkonkylän koululle ja Mäntykankaan alakoululle. Yhteensä konsertteja kertyi kolme. Opinnäytteeni työelämäohjaajana toimi kitaransoiton lehtori Hannu Annala, joka on Keski-Pohjanmaan konservatorion kitaransoiton lehtori. Annalan ohjauksessa olen saanut tärkeitä neuvoja alakouluikäisten lasten klassisenkitaran koulukonserttien suunnittelussa, harjoituksessa ja toteutuksessa. Annala osallistui kanssani kaikkiin tilaisuuksiin muun muassa mentorina, muusikkona ja pedagogina. Mäntykankaalla kitararyhmäämme osallistui myös kaksi koulun oppilasta sekä yksi Hollihaan alakoulun oppilas. Nea 3. luokka Vilho 3. luokka ja Aatu 1. luokka (Hollihaan alakoulu).

Konserttien tavoitteet olivat seuraavanlaiset:

- tuoda akustista nailonkielistä eli klassistakitaraa yleisesti tutuksi lapsille
- innostaa lapsia - ja nuoria klassisenkitaran soitonharrastukseen, ikäryhmittäin suunnitellun ohjelmiston avulla
- tuoda kitaransoiton opiskelu mahdollisuuksia esille Kokkolan seudulla

Työssäni perehdyin myös yleisesti soitinesittelykonsertteihin yhdessä Keski-Pohjanmaan konservatorion instrumenttiopettajien mukana, Kokkolan kaupungin alueella. Seurasin mm. opettajien tapoja esitellä soitintaan ja työskentelyä oppilaidensa kanssa. Hyödynsin tämän alustavan tutkimustyön tietoa ja työelämäohjaajani huomioita lopulta omassa opinnäytetyössäni, joka painottuu oman instrumenttini, klassisenkitaran, esittelykonsertteihin alakouluilla.

Alakouluille, lapsille suunnatun opinnäytetyön on tehnyt Teresa Kauppala & Satu Jylhä vuosina 2012–2013. PIKKUTRILLI – TYÖPAJA. Työ käsitteli Musiikin ryhmäimprovisaatiota alakoululaisille. (Kauppala & Jylhä 2013).

2 Taustatekijät

2.1 Lasten musiikkikulttuuri

Lasten musiikkikulttuuria ohjaavat yhteiskunnalliset voimat, jotka perustuvat median ja yleisen valtaviirranmusiikin ajallisesti sidonnaiseen arvomaailmaan. (Annala, 2013.) Arvot siis muuttuvat ja kehittyvät ajan myötä. Meidän tulee sopeutua muutoksiin, mutta arvoja tulee pitää yllä, myös perinteisessä soitinmusiikissa. Se, mitä sosiaalinen media tuo ja luo esiin musiikkikulttuuriin, perustuu yhteiskunnassa vallitsevaan kysyntään. Kuitenkin tätä kysyntää ruokkii media ja voimme vain pohtia kumpi oli ensin muna vai kana? Tähän pyörään juuttuminen johtaa siihen, että unohdamme arvokkaat sävelmät, musiikkimakumme muuttuu enemmän suositumpaan valtaviirranmusiikin ihannointiin. Musiikki elää ja muuttuu siis ajan saatossa, mutta jotain pitää myös säilyttää.

Yhteiskunta on kuitenkin valveutunut eikä syö kulttuurimme musiikillisia arvoja vaan pitää kulttuuriperintöämme yllä mm. konservatorioiden, ammattikorkeakoulujen- ja yliopistojen toimesta. Konservatoriot sekä musiikkiopistot muodostavatkin tärkeän musiikkikoulutuksellisen kivijalan ja pitävät näin yllä traditiota, joka on kulttuurillemme ja musiikkikulttuurillemme tärkeää jatkuvaa työtä. Lisäksi ammattikorkeakoulut erikoistuvat muun muassa vahvaan peruspedagogiseen, ohjaaja-opettaja koulutukseen ja yliopistokoulutus, kuten esimerkiksi musiikkikasvatusfilosofia tekee ja pohtii tärkeää musiikillisen arvomaailman säilyttämistä.

Muita tärkeitä, lastenkulttuuria ylläpitäviä tahoja suomessa ovat Taikalamppu-verkosto, Lastenkulttuurin keskus, Konserttikeskus sekä erilaiset hankkeet kuten musiikki elämään hanke.

2.2 Musiikki elämään – hanke

Oma opinnäytetyöni on osa Centria ammattikorkeakoulun Musiikki elämään – hanketoteutusta, mihin liittyen järjestin Kokkolan seudulla kolme opinnäytetekonserttia. Aihealueena olivat klassisenkitaran soitinesittelykonsertit lapsille. Musiikki elämään – hanke on tiivistysti seuraavanlainen:

- Toteutusaika 2011–2014
- Rahoituksensa hanke saa Euroopan sosiaalirahaston valtakunnallisesta kehittämisohjelmasta "Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisalojen

kolmas sektori hyvinvointipalvelujen tarjoajana". Rahoittajaviranomaisena projektissa toimi Lapin ELY-keskus.

- Valtakunnallinen Musiikki elämään -hanke 2011–2014 edistää taiteen käyttöä sosiaalisen hyvinvoinnin välineenä vahvistamalla osallistavan konserttitoiminnan ja yleisöyhteistyön alueellista osaamista.
- Pilottihankkeessa testataan uudenlaista palvelumallia, jossa kolmas sektori toimii osallistavan konserttitoiminnan ja yleisöyhteistyön palveluiden tuottajana ja kunta tilaajana.
- Ammattikorkeakoulut tarjoavat hankkeessa pedagogista ja tuotannollista koulutusta kolmannen sektorin toimijoille ja musiikin opiskelijoille eli kulttuurialan tuleville ammattilaisille.
- Hanketyötoimintaan liittyen tehdään sähköinen aineistopankki, joka sisältää materiaalia osallistavan musiikkitoiminnan tuottajille, tilaajille ja kouluttajille.
- Musiikki elämään hankkeeseen osallistuvia osatoteuttajia on mm. Lahden, Kokkolan ja Oulun alueilla sekä pääkaupunkiseudulla. (Hartikainen 2013.)

2.3 Musiikkikasvatusfilosofia

Lauri Väkevä määrittelee, että musiikkikasvatusfilosofia on; ” ... pitkäjänteiseksi, systemaattiseksi ja perustelluksi musiikkikasvatuksen ja musiikin oppimisen perusideoiden ja ideaalien tarkasteluksi. Sen tehtävänä on tuoda esiin musiikkikasvatuksen ja sen tutkimuksen lähtökohtia, tavoitteita, periaatteita, näkökulmia, edellytyksiä, uskomuksia, rajoja, arvoja, merkitystä ja olemusta. Se sijoittuu tieteenalana musiikki- ja kasvatusfilosofian alueille”. (Väkevä 1999 lähteessä Rasehorn 2012).

Musiikin voidaan ajatella olevan olemassa välinearvona ja itseisarvona. Välinearvona, musiikki toimisi välineenä jonkin tärkeämmäksi ajatellun tavoitteen saavuttamisessa ja itseisarvona musiikki on olemassa juuri itsensä takia. (Kurkela 1997, 28). Musiikkikasvatusfilosofiassa voidaan erottaa kaksi pääsuuntausta, jotka painottavat edellä mainittuja arvoja. Praksiaalinen musiikkikasvatus painottaa välinearvoa ja esteettinen musiikkikasvatus itseisarvoa.

Praksiaalisen musiikkikasvatuksen arvo määrittyy sen hyödyllisyydestä yhteiskunnalle ja yksilölle. Musiikki on siis kulttuurisesti määrätynyt toimintaa, joka on sidoksissa aikaan paikkaan ja sosiaaliseen tilanteeseen. (Kirsti Rasehorn 2012.)

Myös Tuija Elina Lindström viittaa artikkelissaan ”Ihmiskäsitys musiikkikasvatuksen filosofian kehyksenä s. 113 praksiaalisesta musiikkikasvatuksesta seuraavasti ”Musiikki on inhimillistä, kulttuurisidonnaista toimintaa (Elliot 1995,40), jonka arvo määräytyy sen käyttötarkoituksen mukaan (Lindström s. 113.)

Esteettinen musiikkikäsitys näkee musiikin siis itseisarvona, itsenäisenä ilmiönä. Musiikin tulee olla itsestään arvokasta, jotta sitä kannattaa opettaa tai ylipäätään liittää kasvatukseen. Kun kappaleen esittää ammattimaisesti, se palvelee kuulijaa musiikin itseisarvoltaan, musiikillisen kauneuden valossa.

Soitinesittelytoiminnan kannalta katsottuna konsertit sisältävät molempia musiikkikasvatuksellisuusfilosofisia näkökulmia. Praksiaallinen ja esteettinen ei siis saisi sulkea pois toisiaan vaan täydentää toisiaan omilla näkökulmillaan ja ulottuvuuksillaan.

Esimerkiksi Marja Heimonen ja Heidi Westerlund mainitsevat artikkelissaan; *Musiikkikasvatuksen filosofia: Yhteisöllisiä näkökulmia*, esteettisestä musiikkikasvatuksesta seuraavallisesti ”Esteettisessä musiikkikasvatuksen perinteessä on painotettu erityisesti kuuntelukasvatusta. Vaikka oppitunnilla tai konserttisalissa musiikkia kuunteleva yksilö on omassa ainutlaatuisessa kokemusmaailmassaan myös osana yhteisöä, ei yksilöä ympäröivä yhteisö ole saanut kovinkaan suurta painoarvoa. Yksinkertaistaen voidaan jopa sanoa, että esteettisen musiikkikasvatuksen perinteessä taide, musiikki mukaan lukien, on irrotettu inhimillisistä sosiaalisista prosesseista, ja musiikin laadullisia ominaisuuksia on tarkasteltu määrittelemällä puhtaasti musiikilliset tekijät” (Heimonen & Westerlund, 2008, 179). Tästä voidaan päätellä, että musiikkikasvatuksessa on siis olemassa aina kaksi musiikkikasvatus filosofian näkökulmaa.

Tavallaan nämä kaksi käsitystä siis ”kamppailevat” kasvatuksellisesta merkittävyydestään ja tuloksellisuudestaan lasten musiikkikasvatuksen piirissä. Tietenkin täytyy myös muistaa, että tällainen ”kilpaileva” toiminta luo uusia tuloksia, pohdintoja ja teorioita ja että ne toimivat lasten parhaaksi niin tutkimukselliselta kuin aatteelliselta kannalta. Praksiaallisen musiikin merkitys on siis ymmärrettävää, sillä osallistava, käytännön toiminta, soitinesittelykonserteissa on erittäin tärkeää lasten konkreettisen kokemushetken ja musiikkimaailman omaksumisen ja onnistumisen tunteiden kannalta. Myös esteettisellä musiikkikasvatuksella on omat edustavat puolensa, sillä se kasvattaa ja koskettaa myös psyykkisesti ja henkisesti ilman fyysistä toimintaa. Näin lapsi voi olla kuuntelija sekä osallistuja ilman fyysistä toimintaa ja rikastuttaa näin omaa kokemus- ja tunnemaailmaansa. Ja kuten edellä, Platoniin

viitaten; ” ... rytmi ja harmonia löytävät tiensä sielun salaisimpiin sopukoihin ”.(Seppänen 2013.)

2.4 Soitinesittelykonsertteihin tutustuminen

Ennen työni aloittamista tutustuin Keski-Pohjanmaan konservatorion vuosittain järjestämiin soitinesittelykonsertteihin. Lukuvuonna 2012–2013 konservatorion opettajat ja oppilaat musisoivat marraskuussa Halkokarin ja Jokilaakson alakouluilla. Halkokarin ohjelmaan kuului *Raimo Vertaisen* vetämä Junioriharmonikkojen ryhmä (KUVA 1). Vertainen toimii mm. Keski-Pohjanmaan konservatorion harmonikansoiton opettajana sekä perustamansa tango-orkesteri Guardia Nuevan kapellimestarina. Hän on myös Kokkolan Talviharmonikka festivaalien perustaja. Konservatorion soitinesittelykonserttiin osallistui myös Hannu Annalan luotsaama kitararyhmä (KUVA 2). Osallistuin nelihenkisen kitararyhmän toimintaan myös itse.

KUVA 1. Raimo Vertainen johtaa Junioriharmonikkoja.

Kuva 2012.

KUVA 2. Jokilaakson koulu: Junioriharmonikat ja kitararyhmä.

Kuva 2012.

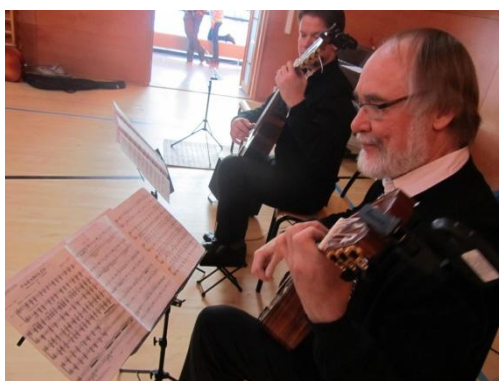
Saman viikon aikana konservatorio järjesti toisen soitinesittelykonsertin Sokojan kylätalolla (KUVA 3) sekä Öjan alakoululla (KUVA 4, 5 ja 6) Osallistuviin opettajiin kuuluivat mm. pianoa esittävä Jukka Vikman, puupuhaltimet Kaisa Ekdahl, vasket Sami Ihajoki, harmooni sekä kanteleet Sampo Korva ja jouset Liisa Louhensalo. Näissä kouluissa esiinnyimme Annalan kanssa kitaraduona.

KUVA 3. Sokojan kylätalolla. KUVA 2012.

KUVA 4. Valmistaudumme Öjan konserttiin.
Kuva 2012.

KUVA 5. Etualalla on kitaransoiton lehtori, Hannu Annala.
Kuva 2012.

KUVA 6. Öjan alakoululla soitinesittelykonsertissa.

Kuva 2012.

On tärkeää huomata, että yksittäisen soitinesittelykonsertin kokonaispituus oli noin 50 minuuttia. Tähän rajattuun aikaan esitettiin muun muassa Halkokarin ja Jokilaakson koulun soitinesittelykonsertit, jossa esiintyivät Junioriharmonikat sekä kitarakvartetti, trio- ja duo. Sokojan kylätalon ja Öjan alakoulunkonsertit järjestettiin noin 50 minuutin aikana, jolloin jokaiselle ryhmälle, kitaraduo mukaan luettuna, sai esitysaikaa noin 8 minuuttia. Kaiken tuli olla ytimekästä ja napakkaa, jotta instrumentin kutsu tavoittaisi nuoret mielet.

3 Klassisen kitaran esittelykonsertit alakoululaisille

3.1 Suunnittelu ja ennakkovalmistelut

Suunnittelu ja ennakkovalmisteluihin kuului mm. ohjelmiston laatiminen sekä ohjelmavaihtojen sisältö ja kulku. Soitinesittelykonsertin sisältö on musiikillinen ja verbaalinen. Sanallisen suunnittelun valmistamiseen tein itselleni muistilapun, jossa kävi ilmi tärkeät mainittavat asiat kappaleista, säveltäjistä sekä keventävistä kommentteista. Kitaristi- ja kitarasäveltäjien taustatietona käytin Hannu Annalan ja Heiki Mätlikin 1998 kirjaa: *Kitara ja luutusäveltäjiä*.

3.2 Kohdejoukot

Konsertit järjestettiin Kälviän kirkonkylän koulun sekä Mäntykankaan alakoulun oppilaille. Kälviällä konserttiin osallistuneita oppilaita oli 49 sekä 3 opettajaa. Mäntykankaalla oli oppilaita 276 sekä 15 opettajaa.

Kälviän Kirkonkylän koulun yleisönä olivat koulun 5 ja 6 luokan oppilaat. Koululla järjestettiin yksi konsertti. Mäntykankaalla järjestettiin kaksi soitinesittelykonserttia. Ensimmäinen konsertti oli suunnattu koulun 1-3. luokan ja toinen konsertti koulun 4-6. luokan oppilaille.

3.3 Konserttijärjestelyt ja aikataulut

Konserttien järjestelyt aloitin lokakuussa 2012. Olin ensin yhteydessä Kälviän Kirkonkylän koulun rehtoriin Sari Rundgren-Nurkkalaan. Hänen kanssaan sovimme aikataulut ja tilat konserttien toteutukselle.

Mäntykankaan koululla olin yhteydessä koulun rehtoriin Tuija Kainuun ja musiikkiluokanopettajaan Anne Luomalaan. Heidän kanssaan sovimme aikataulut ja tilat konserttien toteutukselle.

3.4 Kappaleet

Konsertin kokonaisuus suunniteltiin niin, että kappaleet vastaisivat sisällöltään lasten ajatus- ja musiikkimaailmaa ikäryhmittäin. Koska konsertissa oli tarkoitus tuoda esille ohjelmasisällöltään perinteistä klassista kitaramusiikkia, sisällytin ohjelmaan joitain suosittuja kitarakappaleita muun muassa barokin, klassismin, varhaisromantiikan ja romantiikan aikakaudelta.

Pieniä sovituksellisia hienosäätöjä teimme pääasiassa kahdelle kitaralle, mutta myös osallistavassa kitarakvintetissä ja kvartetissa sovitimme alkuperäiset soolokappaleet kyseisille kitarakokoonpanoille.

3.5 Sikermä

Sikermän sovittaminen arvuuttavaksi ja osallistavaksi musiikkikokonaisuudeksi lähtivät työelämäohjaajani Hannu Annalan ajatuksesta. Loimme eläinaiheisen sikermän, johon kuului kuusi kappaletta. Sovitimme osan kappaleista *kahdelle kitaralle* niin, että sävellajit ja elänteeman jatkuvuus olisi mielekäs sekä helposti kuunneltavissa ja koettavissa. Osa sovituksista oli valmiita. Ennen esitystä annoimme lapsille tehtäväksi kuunnella ja painaa mieleen mitä eläinaiheista kappaletta musiikilliset teemat koskivat. Lopuksi lapset saivat

vastata kysymykseen viittauksen jälkeen. Kappaleet olivat sen verran tuttuja, että kaikki teemat tiedettiin oikein. Kappaleet esitysjärjestyksessään olivat seuraavanlaiset:

3.6 Kitaraduon sikermä

1. Nalle Puhin sadelaulu	säv. Bruno Jubelsky sov. Annala & Vuolteenaho
2. Porsaita äidin oomme kaikki	Kansanlaulu
3. Varpunen jouluaamuna	säv. Otto Kotilainen. sov. Annala & Vuolteenaho
4. Petteri punakuono	säv. Johnny Marks
5. Pienet sammakot	Kansanlaulu sov. Annala & Vuolteenaho
6. Oravan pesä	säv. P. J. Hannikainen sov. Annala & Vuolteenaho

Tällainen aktiivinen kuuntelu ja toiminta ovat lapselle mielekäästä, sillä osallistavassa musiikillisessa tapahtumassa lapset saavat kokemisen ja musiikkimaailman riemua sekä onnistumisen tunteita sopivassa esityksellisessä ja tilanteellisessä kontekstissa. Tämä vaatii kuitenkin keskittymistä ja uppoutumista sekä antautumista musiikin virralle.

Esimerkiksi Kai Kurkela mainitsee kirjassaan ”musiikin seuraaminen edellyttää arkitodellisuuden jonkinasteista hylkäämistä ja antautumista taikapiiriin, jota kutsun musiikkitodellisuudeksi. Siksi musiikin todellinen kuunteleminen (eikä vain sen pelkkä kuuleminen) edellyttää keskittymistä, uppoutumista” Lisäksi Kurkela toteaa ”musiikkitodellisuuskin tulee ymmärrettäväksi vain ensin sitoutumalla siihen todellisuuteen, jossa tarkasteltava musiikki elää” (Kurkela 1997, 49).

Kurkelan mukaan kunnan leikkiä, peliä, tai sikermän tapauksessa, musiikkitilannetta, ei synny jos tilanteeseen ei eläydytä kunnolla. Keskittymisen kautta musiikkitodellisuuden maailma aukeaa lapselle, jossa lapsi saavuttaa niin sanotun flow-tilan. Mielestäni osuva termi voisi olla *musiikin lumo*, joka ei voi herätä eloon jos sille ei ole tarpeeksi tilaa ja aikaa. Unkarilaisen sosiaalipsykologi Mihály Csikszentmihályin mukaan flown yhteydessä voidaan puhua myös niin sanotusta optimaalisesta kokemuksesta, löytämisen ilosta ja toiminnan luovuuden läsnäolosta (Csikszentmihalyi 1998 lähteessä: peda.net 2013).

Myös kulttuuriset tekijät tulee huomioida tekemisessä. Teoksessa *Music, The Brain and Ecstasy* Robert Jourdain mainitsee seikkoja, jotka vaikuttavat musiikilliseen kokemukseen. ”Jokaisella musiikillisella tyylillä on olemassa musiikin tyylilliset odotukset. Eri kulttuu-

reilla, sosiaalisella asemalla ja persoonallisuuden piirteillä on vaikutusta musiikillisten odotusten vaatimusten kuulemiseksi. Jotkut tarvitsevat stimulaatiota, kun taas toiset rauhoittavaa tekijää. Toiset etsivät intensiteettiä ja kauneutta sekä symboliikkaa, kun taas toiset, puhtaita abstrakteja rakenteita.” (Jourdain R. 1997).

3.7   Konserttien harjoittelu

Konserttien harjoittelu lähti jo ennen Keski-Pohjanmaan konservatorion soitinesittelykonsertteja. Hyödynsimmekin osan konservatorion kiertueen musiikillisesta ohjelmistosta, joten tämä antoi lisää aikaa varsinaiselle suunnittelu ja sovitustyölle. Ensimmäiset harjoitukset Keski-Pohjanmaan konservatorion soitinesittely konsertteihin alkoivat syyskuun loppupuolella, esitykset olivat marraskuussa 2012 viikolla 45. Tämän jälkeen alkoi opinnäytetyöni koulukonserttien harjoittelu. Harjoittelimme pääsääntöisesti kerran viikossa aina viikolle 49 saakka, jolloin konsertit esitettiin. Ennen konserttiviikkoa harjoittelukerrat hieman tiheni ja pidentyivät, optimaalisen, hyvän esteettisen laadun tavoittamiseksi.

3.8   Toteuma

Soitinesittelykonserttien toteumaa tarkastelen tilaisuuksien käytännön kulun sekä toteuttajilta ja kouluilta saamani palautteen näkökulmasta.

3.9   Konserttien kulku

Kälviän Kirkonkylän koulun (LIITE 1) (KUVA 1 JA 2) konsertti oli 3.12.2013 klo 11.00. Konsertti oli suunnattu 5-6 luokan oppilaille. Tilaisuuden pituus oli noin 45min, josta soiva osuus oli noin 30min. Kälviällä soitimme kitaraduona ja soitin myös yhdelle kitaralle sävellettyjä kappaleita.

Kuva 1. Kitara duon tunnelmissa; Paraboles.

LIITE 1. KUVA 2012.

Kuva 2. Oppilaat kuulevat kappaleen; Aria con Variazioni detta la Frescobalda.

LIITE 1. KUVA 2012.

Oppilaat jaksoivat kuunnella hyvin keskimääräiseltä pituudeltaan noin 2-3 minuutin kappa-
leita. Myös kappaleiden esittelyiden ja johdantojen, spiiikkausten, tuli olla lyhyitä ja yti-
mekkäättä. Oppilaat istuivat pulpettien ääressä sekä luokan seinien vieressä sisään kanta-
missaan tuoleissa. Asettelu oli hyvä sillä hyvistä istuimista johtuen lapset jaksoivat kuun-
nella koko konsertin loppuun saakka. Myös akustiikka oli hyvä, sillä kaikua ei ollut liikaa
tai liian vähän. Osallistuminen kysymyksiin oli myös kiitettävää ja vastaukset tapahtuivat
aina viitaten, odottaen omaa vuoroaan.

Konsertin loppupuolella noin 30 minuuttia soivanmusiikin jälkeen alkoi esiintyä levotto-
muuden merkkejä, mutta vain pienissä määrissä. Viimeisen kappaleen aikana lapset innos-
tuivat todella, sillä he alkoivat taputtaa rytmiä Vaaleanpunaisen pantterin soidessa. Saimme
lopulta myös raikuvat aplodit ja kiitoksen huudot.

Omat tuntemukset Kälviän konsertista olivat hyvät, mutta kiireellisyyden tunteen poissaa-
minen olisi ollut piste i:n päälle. Oppilaiden oli kuitenkin palattava päivän askareidensa
pariin ja meidän tuli valmistautua tulevan illan opetustyöhömme. Kappaleet olivat onnistu-
neita ja miellyttivät selvästi lapsia. Oli erittäin mukavaa, että konsertti toteutui niin hyvin.

Mäntykankaan alakoulun kaksi konserttia (KUVA 3 ja 4), 4.12.2013. *Ensimmäinen* konsertti (LIITE 2) alkoi klo 09.15, joka oli suunnattu 1-3 luokka oppilaille, kesto noin 35minuuttia josta soiva osuus oli noin 25 minuuttia. Ensimmäiseen konserttiin osallistui 2 Mäntykankaan ja 1 Hollihaan alakoulun oppilas. Heidän kanssaan soitimme 3 kvintetille sovitettua kappaletta. Annalan kanssa soitimme myös duoja ja soitin vielä 2 soolokitaralle sävellettyä musiikkia.

Kuva 3. Mäntykankaan koulun lapset kuuntelevat tarkkaavaisesti Kitarakvintetin tulkitsemaa musiikkia. Kuva 2012. LIITE 2.

Kuva 4. Kitarakvintetti.

Kuva 2012. LIITE 2.

Toinen konsertti (LIITE 3) (KUVA 5 ja 6) alkoi klo 10.15, joka oli suunnattu koulun 4-6 luokan oppilaille. Kesto n. 40min, josta soivaosuus oli n. 30 min. Toisessa konsertissa jatkoivat Mäntykankaan koulun kaksi kitaristia, Nea ja Vilho. Heidän kanssaan soitimme kitarakvartetilla kaksi kappaletta. Annalan kanssa soitimme duoja ja esitin myös yhdelle kitaralle sävellettyä musiikkia (KUVA 7).

Kuva 5. Duo kappaleisiin valmistautumista.
LIITE 3.

Kuva 6. Parhaillaan soi Sons de Carrilhoes
LIITE 3.

Kuva 7. Soolo kappaleiden tunnelmissa, El Negrito
LIITE 3.

Mäntykankaan lapset olivat erittäin hyviä kuuntelijoita ja keskittyjiä. Lapset istuivat lattialla ja olivat selkeästi tottuneet tämän tapaisiin tilaisuuksiin. Myöhemmissä keskusteluissa koulun rehtorin, *Tuija Kainun*, kanssa kävi ilmi, että koululla on melko usein esittäväntaitteen ja musiikin toimintaa. Koulu on taidepainotteinen, joten lapset saattoivat kokea ja omaksua musiikin taiteenalana läheisekseen.

4 Palautteet

Soitinesittelykonserttien suulliset palautteet muodostuivat koulujen opettajien ja rehtoreiden sekä Mäntykankaan alakoulun 20 oppilaan kommentteista. Palautteen antoivat myös kitararyhmän lapset sekä työelämäohjaaja Hannu Annala.

4.1 Mäntykankaan koulun yleisön palautteita

Tyttöjen ja poikien vastauslappuja kertyi 20 kappaletta ja niihin vastattiin nimettömänä.

Kysymykset ja osa vastauksista;

1. Mitä pidit konsertista?

”konsertti oli ihan hyvä”

”tykkäsin”

”oli ihan okei, mutta en oikein pidä kitaroista”

”en oikein tykännyt”

”erittäin hyvä”

”konsertti oli tosi hyvä”,

”no ihan ok mut, ei mikään paras”

”konsertti oli iha sairaa hyvä”

2. Mikä kappale jäi mieleen?

”Pinkki pantteri”

”batman ja james bond”

”Batman”

”Mieleen jäi monta kappaletta”

”ja paras kappale oli vaaleanpunainen pantteri”

3. Millaisia ajatuksia sinulle tulee mieleen kitarasta?

”kitara on hieno soitin”

”ei oikeen minkäänlaisia”

”musiikillisia ajatuksia”

”ajatuksia: kitaralla säestetään”

”ei tullut ajatuksia!”

”kitarassa on hyvä ääni”

”se paransi surun koska hamsu kuoli”

”tosi kiva näytös tulkaa uudestaan!”

”et se on hyvä soitin ja hieno kuulonen ku joku soittaa sitä”

”hauska soitin”

Lasten palautteet olivat positiivisia. Myös molempien koulujen rehtorien sekä mäntykankaan luokanopettajien kommentit ja palautteet olivat kiitollisia ja positiivisia. Koulujen toiveena olikin saada enemmän klassisenkitaran soitinesittelykonsertteja opiskelijoiden iloksi ja kulttuurisen tuntemuksen kehittämiseksi. Mäntykankaankoululta sain myös työtarjouksen, jossa toimin tällä hetkellä kitarakerhon ohjaaja-opettajana.

4.2 Kitararyhmän lasten palautteet

Kysymykset olivat seuraavanlaisia:

1. Mitä pidit yhteissoitosta ja esityksestä?
2. Jännittikö esiintyminen?
3. Miten kaverit ovat kommentoineet konserttia?
4. Mikä oli konsertin paras kappale?
5. Lähtisitkö uudelleen konserttiin?

Aatu; 1) ”No se oli hyvä”
 2) ”No vähän, oli niin paljon yleisöä”
 3) ”Ei hirveesti, mutta sanoi, että hyvin meni”
 4) ”Spanish Theme”
 5) ”Joo”

Nea; 1) ”Oli se ihan kivaa, kun sai soittaa omalla koululla ja sai mennä siitä helposti omaan luokkaan”
 2) ”Vähän jännitti, kun oli oma luokka kuuntelemassa”
 3) ”Ne sano, että meillä meni hyvin ja sitä oli hauska kuunnella, tykkäsivät paljon”
 4) ”James Bond”
 5) ”Joo”

Vilho; 1) ”Oli mukavaa soittaa, kun oli iso yleisö”
 2) ”Alussa jännitti, kun joutui odottamaan omaa vuoroaan”
 3) ”Hyvin soitit”, ”en tykännyt konsertista”
 4) ”James Bond”

5) ”Kyllä voisin lähteä”

Vastauksista voidaan todeta, että pienestä jännityksestä huolimatta pienet muusikot kokivat tapahtuman mielekkääksi ja suosikkikappaleet sisältyivät lasten arvomaailman mukaiseen maailmakatsomukseen. On upeaa, että lapset olivat niin innolla mukana ja isona kiitoksena myös se, että lasten vanhemmat osallistuivat konsertin toteuttamisen mahdollisuuteen.

4.3 Työelämäohjaajan palaute

Työelämäohjaajani Hannu Annala antoi seuraavan kirjallisen palautteen:

”Kimmo Vuolteenaho suunnitteli ja valmisti ohjauksessani kolme alakoululaisille suunnattua koulukonserttia; yhden Kälviällä ja kaksi Kokkolassa. Tilaisuuksien suunnittelussa Kimmo osoitti huolellista valmistautumista ohjelman ja sen esittelyn kohdistamiseen kyseiselle ikäryhmälle. Hän huomioi myös hyvin antamani ohjeistukset ohjelman rakenteen, kappaleiden ja soittimen esittelyssä. Muutamissa kappaleissa oli Keski-Pohjanmaan konservatorion kitaraooppilaita soittamassa mukana kitarayhtyeessä, jonka ohjaukseen Kimmo oli etukäteen osallistunut. Osana ohjelmaa oli Kimmo Vuolteenahon ja Hannu Annalan kitaraduettoja ja Kimmon omia sooloesityksiä. Myös nämä hän oli valmistanut huolella. Konserteista muodostui erittäin onnistuneita ja vuorovaikutus nuoren yleisön kanssa oli luontevaa, osaan ohjelmaa liittyessä kuuntelutehtäviä ja mahdollisuus tehdä kysymyksiä. Konserttien jälkeen oppilaat ja koulun opettajat antoivat erittäin myönteistä palautetta esiintyjille.”

”Kehittämiskohteena tuon esiin koulukonserteissa hyvin tärkeässä osassa olevan ohjelman värikkään ja mukaansatempaavan esittelyn ja vielä rohkeamman esittelyotteen.”

5 POHDINTA

Klassinen kitara, joka nimenä saattaa johtaa harhaan, klassismiin, on tänä päivänä enemmän kuin mitä se 1800-luvulla oli. Klassinenkitara ja tälle instrumentille sovitettu ja sävelletty musiikki on tänä päivänä monipuolisempaa. Osaltaan tämä johtuu tietenkin ajankulusta ja tässä ajassa kehittyneestä musiikillisesta mielestä. Kehitykseltään olemme siis historian huipulla, musiikillisen jättiläisen harteilla ja kasvamme sekä kehitymme edelleen.

Klassisenkitaran historia Suomessa on vielä melko nuori. Tästä syystä instrumentti tarvitsee esittelyitä ja soitintuntemusta, jotta kynnyks aloittaa klassisenkitaran soitonharrastus olisi pienempi. Soitinesittelykonsertit ja kitarakonsertit yleensäkin ajavat tätä asiaa lasten, nuorten ja aikuisten tietoisuuden tavoittamiseksi. Perinnesoitimissa, kuten klassisessa kitarassa joudumme kuitenkin mukautumaan ajan virtaan, sillä henkilöt, jotka nyt syntyvät eivät kasva siinä kulttuurisessa ympäristössä mitä se joskus on ollut. Lapset syntyvät kulttuurisen kehityksen muuttuvalle huipulle, jossa musiikkimakumme on muuttunut ja kehittynyt. Jotta voimme jakaa ja jatkaa perinteistä instrumenttimusiikkikulttuuria myös klassisessa kitarassa, meidän tulee pitää perinteitä yllä perinteisellä kitaraohjelmistolla, sillä se on kaiken kitaramusiikin kivijalka, mutta meidän tulee myös sopeutua ajan haasteisiin.

Esimerkiksi lapsille sopivaa kitaramusiikkia on sovitettu jonkin verran muun muassa lastenlauluista sekä tunnetuista elokuvateemoista ja piirrettyjen tunnusmusiikista. Tätä voitaisiin sanoa sopeutumiseksi. Soittimen tuleekin mukautua popularistisen musiikin tuomiin haasteisiin, mikä lopulta näkyi myös meidän ohjelmistossamme. Vaaleanpunaisen pantterin voima on ehdoton lapsien musiikkimieltymyksille, kuten konserteissa saimme sen huomata. Lasten soitinesittelykonserttien musiikin tuleekin olla ohjelmallista, jotta mielikuvituksen yhdistäminen musiikilliskuvallisiin virtoihin olisi helppoa. Helposti omaksuttavasta ja arkipäivään yhdistetystä musiikista tulee näin osa elämää.

Tavoitteena opinnäytetyössäni oli tuoda akustista nailonkielistä eli klassistakitaraa tunnetummaksi lapsille. Toiveena myös oli, että lapset innostuvat kitaran tuomista mahdollisuuksista niin, että saavat kipinän mahdolliseen harrastukseen. Kuitenkin, varsinainen soitinesittelykonsertin tulos – aloittaako joku kitaransoittoharrastuksen – on luonnollisesti todennettavissa vasta muutaman vuoden sisällä. Menetelmänä opinnäytetyössäni oli innostava ja osallistava toiminta. Osallistava kuitenkin siinä määrin, että soittimia lapsille ei ollut jaossa vaan osallistuminen toimi muun muassa arvuuttavin musiikkiteoksin, kuten sikermässä olevien eläinten tunnistamisien sekä perinteisen soitin esittelyn ja konsertoinnin avulla. Tärkeää tässä toiminnassa ja menetelmässä oli se, että tilanne ei saanut olla liian virallinen vaan tunnelman tuli olla rento, mutta asiallinen.

Koen, että tämä innostaminen onnistui varsin hyvin, sillä ohjaan Mäntykankaan alakoululla kitarakerhoa, jossa on mukana 19 innokasta oppilasta. Motivointiin auttoi varmasti se, että

konsertit oli suunniteltu ikäryhmittäin alakoululaisille. Konsertit tavoittivat siis lapsen arvomaailmaa.

Kaikkineen prosessi oli moniulotteinen ja opettavainen. Koulukonserttien tutkimuksessa perehdyin itse toimintaan eli eri instrumenttien soitinesittelykonsertteihin sekä pohdintojeni pohjaksi musiikki, musiikkifilosofiseen ja musiikkipedagogiseen kirjallisuuteen. Työ oli siis taiteellis-pedagoginen työ, jossa opinnäytetyöni raportti eli kirjallinen osuus, sai myös suuren roolin. Aloittaessani opinnäytetyötäni, asenteeni ja lähtökohtani lasten soitinesittelykonsertteihin oli hiukan erilainen kuin mitä se nyt on. Olisin halunnut tuoda enemmän esille perinteistä nailonkielisen kitaramusiikin ohjelmistoa, mutta nyt tiedän, että pelkästään se ei olisi onnistunut. Lapset tarvitsevat todellisuuden kiintopisteen, johon musiikki voidaan yhdistää eli oman arvomaailman mukaisen musiikkimaun ja maailmankatsomuksensa. Soitinesittelyt tulee tehdä siis aina kuuntelijan, tässä tapauksessa lapsen, ehdoilla. Ja vaikka ohjelma olisi populaarimusiikkivoittoista, voimme vähitellen tarjota pieniä historiallisia tuulahduksilla perinteisestä kitaramusiikista sekä klassisenkitarasäveltäjien monipuolisista teoksista. Näin saamme lapset asteittain sisälle klassisenkitaramusiikin rikkaaseen ja mahdollisuuksia pulppuavaan maailmaan.

Kuten muussakin opiskelussa, meidän tulee huomioida mielen ja musiikillisen mielen kehitysasteet ja kasvattaa tätä kehityspolkua aina aikuisiälle saakka. Kurkela mainitseekin, että musiikki on ”älyllis-emotionaalinen lasihelmipeli”. (Kurkela 1997, 28). Ilman Kurkelan toteaman asiayhteyden itseisarvollista kaikua, lausahdus osoittaa, kuinka monitahoinen musiikin maailma ja vaikutus on. Se on idea- ja tunnemaailman, monisäikeistä ja yllättäviä ulottuvuuksia sekä mahdollisuuksia sisältävää herkkää musiikillista olemista, johon luonnollisesti liittyy myös fyysinen, toiminnallinen puoli, sillä emootioita ei voi syntyä ilman kehoa. Musiikillisessa kasvatuksessa tulee siis aina huomioida psyykeen, fysiikan, ympäristön ja maailmankatsomuksen monisäikeinen maailma, joka luo opettajille oivallisen haasteen esimerkiksi soitinesittelykonserteissa.

Opinnäytetyöprosessi laajensikin ajatteluani opettajuudesta ja elinikäisen oppimisen merkityksestä. Emme ole koskaan pedagogisesti valmiita vaan meidän tulee sopeutua ajan virtaan ja uusiin tuuliin, mutta kriittisellä otteella. Kokemuksia ja tuloksia tästä työstä voidaan soveltaa eri instrumenttien soitinesittelykonsertteja suunniteltaessa, erityisesti kitaransoi-

tinesittelykonsertteja. Toimeni antaa myös käytännön kokemuksia ja neuvoja työstä alakouluikäisten lasten parissa sekä koulukonserttien suunnittelutyön toteutuksesta ja etenemisestä koulujen opettajien ja rehtoreiden kanssa.

Selkeänä käytännön kehitysideana näkisin sen, että soitinesittelykonserteissa tulisi olla lapsen huoltaja mukana. Tämä siksi, että aina lapsen ajatukset ja toiveet eivät tavoita aikuisenmieltä siinä määrin, että harrastuksen aloittaminen olisi tarpeeksi perusteltua ja saman tunnekokemuksen alainen. Soitintuntemusta täytyy jakaa siis myös aikuisille. Aikuisen soitintuntemuksella varmistetaan myös se, että huoltajat tietävät minkälaista tukea ja ohjausta lapsi tarvitsee uuden instrumenttinsa harjoittelussa ja opiskelussa.

Tällä hetkellä työskentelen, yritykseni ohella, kitarakerhon ohjaaja-opettajana alakouluilla sekä Keski-Pohjanmaan konservatorion kitaransoiton sivutoimisena tuntiopettajana, missä työhöni kuuluu muun muassa klassisenkitaran soitinesittelykonsertit sekä tutkintolautakunta työskentely.

LÄHTEET

- Annala H. Keskustelut 2013.
- Annala H. & Mätlik H. 1998. Kitara- ja luuttusäveltäjiä. Jyväskylä: Gummerus.
- Hartikainen S. 2013. Musiikki elämään. Saatavilla: <http://www.musiikkielamaan.fi/>. Luettu 13.10.2012.
- Hartikainen S. 2013. Musiikki elämään. Saatavilla: <http://www.musiikkielamaan.fi/index.php?page=musiikki-elaemaeaeen>. Luettu 3.4.2013..
- Heikkinen, H. L. T. 2001. Toimintatutkimus – toiminnan ja ajattelun taitoa. Teoksessa J. Aaltoila & R. Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 170-185.
- Heimonen M. & Westerlund H. 2008. Musiikkikasvatuksen filosofia: Yhteisöllisiä näkökulmia. Teoksessa E. Huovinen & J. Kuitunen (toim.) Johdatus musiikkifilosofiaan. Tampere: Vastapaino, 177–195.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 10., osin uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus.
- Jourdain R. 1997. Music, The Brain and Ecstasy; How music captures our imagination. William Morrow and Company, Inc. New York. XVI.
- Kurkela, K. 1997. Mielen maisemat ja musiikki; musiikin esittäminen ja luovan asenteen psykodynamiikka.. 3. painos. Julkaisupaikka: Kustantaja. Alkuperäisjulkaisu 1993.
- Lindström T. 2009. Ihmiskäsitys musiikkikasvatuksen filosofian kehiksenä. Teoksessa J. Louhivuori & P. Paananen & L. Väkevä (toim.). Musiikkikasvatus. Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen (107–117).
- Oulun yliopisto. Verkkopedagogiikka. Tutkivaoppiminen. 2013. Saatavilla: <http://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskasitykset/oppimiskasitykset/humanistinen-kokemuksellinen-oppiminen/>. Luettu 23.4.2013.
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Oppimiskäsitykset verkkopedagogiikka. Kokemuksellinen oppiminen. 2013. Saatavilla: <http://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskasitykset/oppimiskasitykset/humanistinen-kokemuksellinen-oppiminen/>. Luettu 23.4.2013.
- Peda.net- verkkolehti. 2013. Saatavilla: http://www.peda.net/verkkolehti/jyu/89/toimintaterapia?m=content&a_id=16. Luettu 3.4.2013.
- Rasehorn K. 2012. Musiikkikasvatuksen filosofia. Johdatus musiikkipedagogiikkaan – opintojakson julkaisematon opetusmateriaali. Centria ammattikorkeakoulu.
- Saarela-Kinnunen, M. & Eskola, J. 2001. Tapaus ja tutkimus = tapaustutkimus? Teoksessa J. Aaltola & R. Valli (toim.). Jyväskylä: PS-kustannus, 158–169.
- Seppänen, J. 2013. Filosofian sitaatit 1 ja 2. Saatavilla: <http://www.kolumbus.fi/juha.seppanen/jssivut/sitaatit/filsit/filsit1.htm#plat>. Luettu 27.12.2012.
- Tampereen yliopisto. Verkkopedagogiikka. Oppimiskäsitykset: kokemuksellinen oppiminen. 2013. Saatavilla: <http://www.uta.fi/tyt/verkkotutor/kokem.htm>. Luettu 23.4.2013.

LIITTEET

1. Kirkonkylän alakoulun ohjelmalista
2. Mäntykankaan alakoulun esityslistat klo 09.15, *1-3 luokat*
3. Mäntykankaan alakoulun esityslistat klo 10.15, *4-6 luokat*

LIITE 1

Kirkonkylän koulun esityslista

Klo 11.00, 5-6 luokat

Duo

Paraboles I, säv. Jaques Ibert

James Bond, säv. Monty Norman

Sons de Carrilhoes (kellojen äännet), säv. João Pernambuco

The Entertainer, säv. Scott Joplin

Soolo

El Negrito, säv. Antonio Lauro

Aria con Variazioni, säv. Girolamo Frescobaldi

Duo

Rondo, säv. Ferdinando Carulli

Morenita do Brazil, säv. Giuseppe Farrauto

Watermelon man, säv. Herbie Hancock

Vaaleanpunainen pantteri, säv. Henry Mancini

Hungarian dance no. 5, säv. Johannes Brahms

LIITE 2

Mäntykankaan koulun esityslistat

klo 09.15, 1-3 luokat

Duo

Ukko Nooa säv. C.M Bellman

Batman säv. Neal Hefti

Kvintetti

Coldwater Blues , USA

Pienen pieni veturi, trad. tanska

Spanish theme, trad.

Duo Sikermä

1. Nalle Puhin sadelaulu

2. Porsaita äidin oomme kaikki

3. Varpunen jouluaamuna

4. Petteri punakuono

5. Pienet sammakot

6. Oravan pesä

Soolo

Lagrima, säv. Fransico Tarrega

Niin minä neitonen, trad. Suomi

Lesson 6 säv. Fernando Sor

Duo

The Entertainer, säv. Scott Joplin

Morenita do Brazil säv. Giuseppe Farrauto

James Bond säv. Monty Norman

Watermelon Man

Vaaleanpunainen pantteri säv. Henry mancini

LIITE 3

Mäntykankaan koulun esityslista

klo 10.15, 4-6 luokat

Kvintetti

Spanish theme, traditional

Coldwater Blues, USA

Duo

Hungarian dance no. 5 säv. Johannes Brahms

The Entertainer säv. Scott Joplin

Batman säv. Neal Hefti.

Rondo säv. Ferdinando Carulli

Soolo

Lesson 6, säv. Fernando Sor

El Negrito , säv. Antonio Lauro

Aria con Variazioni, säv. Girolamo Frescobaldi

Duo

James Bond säv. Monty Norman

Morenita do Brazil säv. Giuseppe Farrauto

Watermelon Man säv. Herbie Hancock

Sons de Carrilhoes säv. João Pernambuco

Vaaleanpunainen pantteri säv. Henry mancini